Nova nomo por malnovaj strategioj kontra? Kubo : "fake news"

de Alejandra GARCÍA

La kreskado de falsaj informoj en la gazetaro kaj en la sociaj retejoj klopodas fortigi gazetarajn, politikajn kaj diplomatajn ?irka?barojn kontra? Kubo. La rapideco de la kontra?mensoga reago hodia? estas pli grava ol iam ajn.

La 14-an de aprilo 2016 raporto de la hispana nova?agentejo EFE informis la mondon pri konfisko de 401 kilogramoj da kokaino en la haveno de Colón, Panamo, trovi?antaj en kontenero veninta de la havana haveno de Mariel, kaj kies fina celo estis Belgujo.

Post la koncernaj esploroj – kontrolo de radiologiaj bildoj, kaj aliaj procedoj establitaj por la inspektado de konteneroj – la ?enerala Doganejo de Kubo firme neis, ke dum ?ia restado en kuba teritorio tiu kontenero havis narkota?ojn en sia strukturo a? en la metalaj ujoj, kie vere estis nur mielo.

La agentejo EFE raportis la respondon de Havano, sed granda plimulto de la gazetoj, kiuj tri tagojn anta?e abunde prikomentis la nova?on „Panamo konfiskas 401 kilogramojn da kokaino veninta de Kubo kaj celanta Belgujon”, ne sekvis la novan nova?on.

Kelkajn monatojn anta?e, la 18-an de oktobro 2015 la Ministerio pri Eksteraj Aferoj de Kubo neis la asertojn de kelkaj gazetoj pri la supozata ?eesto de kubaj militistoj en Sirio, kiu havas civilan militon de anta? preska? unu jardeko. En la oficiala deklaro de la Ministerio oni neas la informon malserioze diskonigitan unue de la usona televid?eno Fox News kaj poste de aliaj komunikiloj.

La kutimo intence diskonigi falsajn nova?ojn – fenomeno konata kiel fake news – multobli?is en la lastaj tempoj, kiam la komunikiloj havas pli da kapablo je diskonigo kaj rapideco.

La falsa nova?o pri supozataj „sonatakoj” kontra? diplomatoj de la usona ambasadejo en Kubo, kiu en la lastaj monatoj havis vastan ree?on, estas alia klara ekzemplo.

Kvankam kubaj sciencistoj publike refutis la eblon de tia atako, ne malmultaj usonanoj kredas, ke Kubo uzis sonarmilojn, kiuj preter realeco ?ajnas elmetitaj el filmo de James Bond. Tiu sinteno sekvas de la diroj de la usonaj amaskomunikiloj.

Tamen, tiu ?i situacio ne estas nova. Dum pluraj jarcentoj Kubo estas celo de operacioj de informtoksi?o, kiel strategio por politika kaj socia malstabiligo.

La eksplodigo de la milit?ipo USS Maine, la 15-an de februaro 1898 en la havana haveno, estas eble la plej antikva ekzemplo de fake news uzata kiel motivo por milita interveno fare de Usono, kaj per ?i la najbara lando komencis la nuntempan imperiisman ekspansion. La ?ipo estis intence dronigita por pravigi oportunisman militon de Usono kontra? Hispanujo, kiam la kubaj batalantoj por la sendependeco estis proksimaj liberi?i de la kolonia regado en la insulo.

Per tiu ?i „nova?o” por la unua fojo aperis infografia?o, kiam William Randolph Hearst, potenculo de la sensaciisma gazetaro, decidis kunigi al la raporto tutpa?an desegna?on de la brulanta ?ipo Maine, kun la celo kiel eble plej multe dramigi la nova?on. De tiam la uzado de bildoj estas unu el la te?nikaj rimedoj, kiuj multe pli instigis la fake news, ?ar ili faras kredebla la informon.

La potenco de la „fake news” en la sociaj retejoj

La alveno de la sociaj retejoj tre multobligis la efikon de la mensogo dama?ante la informmastrumadon de la tradiciaj komunikiloj. Fakuloj asertas, ke post du jaroj la? la nuntempa ritmo 50 % de la nova?oj en la sociaj retejoj estos falsaj.

„Nun oni jes povas paroli pri rimedoj vere amasaj kaj facile uzataj”, klarigas Pablo Sapag, instruisto pri Historio de la Reklamado, en la Universitato Complutense de Madrido.

„?ar la ?urnalismo mem iom malprogresis – aldonas Sapag – tiuj, kiuj uzadis la novajn te?nikojn por aliaj celoj venkas. Tiu ?i epoko estas epoko de progreso de la reklamado en tiu senco”.

Tion dirante per aliaj vortoj, la tempoj de photoshop, la lumfiltriloj kaj la sociaj retejoj kreis en la interreta navigantaro kutimon vidi kun malgranda kritikemo preparitajn fotojn. Oni ?enerale akceptas la ideon, ke en la erao de Fejsbuko oni demokratiigis la informon, sed vere kadre de la superabundeco de realaj kaj ne-realaj datenoj la reklamado estas la plej efika afero, ?ar ?enerale oni ?in faras profesie. Tiuj kun kapablo pagi kampanjon ne estas la individuoj, sed la registaroj kaj la organiza?oj, kiuj interesi?as pri la ekonomia a? politika profito de iu ideo.

Abundas la ekzemploj. Dum kelkaj jardekoj niaj ?efaj gvidantoj estis celoj de tiuj ?i kampanjoj ellaboritaj ?uste por konfuzi la lo?antaron, kaj nun tiuj kampanjoj libere vasti?as en la sociaj retejoj kaj foje sukcesas

atingi anka? la stratojn.

Tiu estas la okazo de supozata malkresko de la indico pri mon?an?o en CADECA [1], ?ar tiu falsa informo rulis en Sancti Spíritus en aprilo 2016. Post kresko de la kvanto da homoj alirantaj bankojn en tiu urbo, funkciuloj de tiuj institucioj klarigis al la lo?antaro, ke estis neniu modifo en la mon?an?a politiko.

Krome, ekrulis en la retejoj la falsa diro pri ?an?i?o en la Le?o 105 pri Sociala Sekureco en Kubo, kiu validas de la jaro 2009, kaj tio estigis maltrankvilecon en la lo?antaro.

La pasintan 11-an de novembro la Ministerio pri Edukado neis la eblan fermon de la Anta?-Universitata Instituto de Sciencoj „Vladimir Ilich Lenin”, kiu estas unu el la lernejoj plej famaj en Kubo. Tio okazis post la momento, kiam multaj interretaj navigantoj esprimis maltrankvilon pri tio.

La vic-ministro pri Edukado S-ino Margarita Mc Pherson neis la dirojn pri fermo de tiu instituto, per komento en sia fejsbuka profilo la 7-an de novembro 2017, kaj ?i klarigis, ke „?i ne nur ne malaperas, sed oni al?ustigas la spacojn de dormo?ambroj kaj klaso?ambroj tenante en konsidero la nuntempan kaj estontan matrikulojn”.

Duonveroj, onidiroj kaj falsa?oj kunekzistas en universo, kie la fake news havas klik-rapidecon. La instituciaj fontoj kaj la ?urnalismo devas nun kuni?i pli forte ol iam ajn por rapide nei tiujn nova?ojn, kiuj ?ajnas kaj a?di?as realaj. La oportuna informo plu estas la nura vakcino kontra? la disvasti?o de la mensogo, tiu viruso dama?anta la hodia?an mondon.

elhispanigita de **Norberto Díaz Guevara** fonto : http://www.granma.cu/cuba/2018-03-0...

---

https://www.radiohc.cu/eo/especiales/exclusivas/158750-nova-nomo-por-malnovaj-strategioj-kontrau-kubo-quotfake-newsquot

Radio Habana Cuba